

Ardealul

de la Arad

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an

Voluntarii ardeleni

O categorie distinctă de oameni, despre care nu s'a vorbit, nu s'a scris și pentru cari nu s'a făcut nimic, sunt voluntarii ardeleni, trecuți în focul războiului dincolo de munți, pentru a lupta pentru unitatea națională.

Au fost cei dintâi soli ai aspirațiilor noastre sufocate, cei dintâi reprezentanți cu fapta, ai conștiinței naționale românești a românilor de dincoace de Carpați.

Fie că au trecut prin pasurile ascunse ale munților, travestiți ca ciobani, fie că au „trădat” vulturul cu două ciocuri austro-ungar, fie că într'un elan de însuflețire s'au grăbit de prin lagărele rușesti, adunându-se la 8 Iunie 1917 sub statuia lui Cuza pe piața Iașului, acești fii ai Ardealului, a fost prima manifestare categorică a simțului național și a idealului nutrit de secole.

Cu puține excepții, aceasta pleiadă însuflețită, și-a făcut cea mai înaltă datorie, care întrece marginile unei datorințe comune.

Conziderați, ca trădători de țară ungurească, erau înrolați și judecați la moarte, din primul moment, ce ar fi căzut prinșorii în mâinile armatei austro-ungare

Familiiile lor acasă, persecutate, averile confiscate.

Evocăm acest moment din războiul nostru pentru întregire, citind un ziar strein, despre organizația economică, instituțiile fi-

nanciare ale voluntarilor cehi și despre avantajile acordate de statul cehoslovac, legionarilor săi.

Este în primul rând datorința voluntarilor ardeleni cari au luptat în armata română de desrobire, să abandoneze orice considerații personale de partid, să se închege într'un mănunchi de acțiune, să se afirme ca organizație, după modul legionarilor cehi, pe terenul economic-social.

Statul va trebui să țină seama de acești fii ai Ardealului, cari cei dintâi s'au înrolat în rândurile armatei de eliberare, acordându-le ca și celorlalți, cari s'au distins în războiul mare al neamului, avantajile prevăzute de legea agrară. X

INSEMNĂRI DE-O ZI

Burlacilor, pregătiți-vă...!

Deși aș voi să vă îmbruc, pe voi acei, cari sunteți în perpetuă luptă cu inge așii „Amorului” și cu ideea de bază a celui mai desăvârșit așezământ social, „familia”, — nu-mi reușește.

Nu de mult am adus la cunoștința Voastră, o tristă veste, care, cu siguranță că, V'a cam zguduit din melancolia ce înhamă și încătușează ideile Voastre simbolizatoare, — care însă, de data aceasta s'a prefăcut din veste, în lege rigidă, cruntă și nemiloasă, — ce taie, rău în tovarășii Voștri de idei din... Italia! Taica Mussolini, nu glumește, el e omul foarte fin la nervi și nu admite lucruri, fapte nenaturale, ba uită și de gentileț și de sfîntenia obiceiurilor strămoșești, a tradițiilor burtăcești tăind în carne

vie, — atât în sexul femeiesc cât și în cel bărbătesc!

Taica Mussolini a tăiat și peste ideea Voastră tradițională și întâiu constrângând fetele, să revină la chemarea lor naturală, — să fie mame bune, acum... a creat și pus în aplicare o faimoasă lege, în care condamnă secta Voastră „Burlăcia” la aceea, de a fi împusă la dări, ca, ori ce „meserie”.

Ciudata lege zice: „Va fi impus ori care Burlac până la 1,4 din totalitatea impozitelor pe venit, salarii etc., însă vor fi împuși și acei chiar, cari nu ating cota de câștig, cari de altfel conform legii, ar putea fi scutiți de impozit, cu minimum de existență!

Impozitul cel mai mic ce se poate aplica este: între anii: 25—35, — 35 lire, între anii: 35—50 — 50 lire, și între anii: 50—55, — 25 lire. — Bieții... bătrâni...!

Sunt scutiți de impozitul burlarilor: preoții, țreții cari se întrețin vremelnic pe teritoriul Italiei și militarii, a căror căsătorie, probabil că se va reglementa prin legea contra „fetelor bătrâne”!... Vai de ele! Nici ele nu scapă de deochiul lui Taica Mussolini!

Apoi, nu mai am ce Vă zice! Tot ce ași putea să Vă ajut, este sfatul că... Burlacilor pregătiți-Vă!

SEXTUS

Dela „Asociațiunea comercianților și industriașilor români din Arad și jur”

În mijlocul frământărilor economice de tot felul, clasa mijlocie a populației românești din Arad, comercianții și industriașii români, răzlețiți în masa mare a minoritarilor s'au grupat în o asociație românească și cu modeste mijloace, ce le stau la dispoziție, caută să devină un factor, de care azi mâne va trebui să se țină seama în gospodăria orașului Arad. Conducătorii acestei asociații au înțeles din vreme că arma, cu care burghezimea românească va putea să-și ajungă rostul și să iea dela străini frânele conducerii vieții noastre economice urbane, este, — pe lângă o bună stare materială, — cultura națională, de care această clasă românească a stat departe sub regimul unguresc. Și astfel cu concursul corpului profesoral dela școala superioară de comerț de băieți din Arad, s'a inaugurat un ciclu de 26 conferințe — cursuri pentru membrii asociației, cari se înfrunesc în fiecare Marți și Vineri la orele 8 seară, în amfiteatrul dela școala comercială.

Seria conferințelor s'a început în seara de 21 Ianuarie, cu conferința dlui profesor Ioan Babă. A vorbit foarte frumos și convingător despre

camerile de comerț și industrie. Conferențiarul a trecut în revistă diferitele ramuri de producție fixând locul ce se cuvine între ele industriei și comerțului, și analizând crizele economice foarte frecvente, arată necesitatea organizării producției în așa fel ca creindu-se instituții protectoare, acestea prin munca și protecția lor să poată preveni sau cel puțin micșora eventualele crize. Și din acest punct de vedere schițează rolul camerelor de comerț și industrie arătând, că acestea împreună cu camerele agricole și camerele muncii formează un co-olar de instituții menite să apere și reglementeze producția. Trece apoi la organizarea camerelor de comerț și industrie, și insistă mai ales la constituirea consiliului lor de administrație subliniind drepturile comercianților și industriașilor alegători sub acest raport.

Seria conferințelor s'a continuat Marți la 23 Ianuarie cu a doua conferință a dlui profesor Ioan Babă; despre societățile comerciale. În introducerea tratează despre necesitatea asocierilor din punct de vedere al producției în raport cu necesitățile uriașe de azi, și cu avantajele aso-

Oblomov

I. Genciarov

(Traducere din rusește de A. Frunză)

II

Întă un tânăr de vre-o douăzeci și cinci de ani, strălucitor de sănătate, cu obraji, cu buzele și ochii răzătorii.

Îmbrăcat și pieptănat fără cel mai mic cusur, te orbea prin frăgezimea feței, lenjeriei, mănușelor și fracului. Deacurmeziul vestei atârna un lăntușor elegant cu o mulțime de brelocuri mărunțele. Scoase o baristă de o finetă neobișnuită, mirosi parfumului ei oriental, apoi o purtă nepăsător pe față, pe pălăria-l cu lustr și scu-tură ghețele de lac.

— A, bine ai venit, Volcov! — zise Iliia Ilici.

— Bună dimineața, Oblomov, — zise elegantul domn, apropiindu-se.

— Nu te apropia, nu te apropia: vii dela frig! — zise Oblomov.

— O, ce răsfățat și sibarit! — zise Volcov, căutând unde să-și pue pălăria; și văzând praful, n'o puse nicăeri; își desfăcu pulpanele fracului, ca să se așeze, dar dupăce se pita cu băgare de seamă la fotoliu, rămase la picioare.

— Încă nu te ai sculat! Dar ce șlafroc e ăsta pe dumneta?

De ăstea de mult nu se mai poartă, — rușină el pe Oblomov.

— Nu-i șlafroc, e balat, — zise Oblomov, înfășrându-se cu drag în poalele largi ale halatului.

— Ești bine? — întrebă Volcov.

— Ce bine? zise Oblomov căscând; — rău de tot. M dat gata congestiile. Dar dumneata im o duci?

— Eu? Bine: sănătos și vesel. Minunat! — adăugă tânărul cu mulțumire:

— Dinco-ro așa de dimineață? — întrebă Oblomov.

— Dela croitor. la privește: e bun fracul? — zise tânărul, învărtindu-se pe dinaintea lui Oblomov.

— Admirabil! Făcut cu mult gust, — zise Iliia Ilici; — dar de ce e așa larg la spate?

— E reit frac: pentru călărit.

— A-ha! Călărești?

— Cum nu? Imadins pentru azi l-am și comandat. E doar întâiu Maiu: plec cu Goriunov la Ecaterinhof. A-a! Nu ști? Pe Goriunov Mișa l-au înaintat; și de aia am și hotărât să ne arătăm, — adăugă el încântat.

— Aș-a? — zise Oblomov.

— Calul lui e roib, — urmă Volcov; — la ei la regimentul lor sunt roibi al meu e negru, Dumneata cum mergi: pe jos, sau cu trăsură?

— D'apoi... nici într'un fel, — zise Oblomov.

— Să nu fii de întâiu Maiu la Ecaterinhof! Ce vorbești, Iliia Ilici? — zise Volcov foarte mirat. Dar toată lumea e acolo!

— Cum toată lumea? Nu, nu toată lumea! — observă Oblomov alene.

— Dragă Iliia Ilici, vino! Sofia Nicolaevna cu Lida au să fie singure într'o trăsură; în față este scăunăș: iacă, cu noi...

— Nu stau eu pe băncuță. Și ce se caut acolo?

— Sau, dacă vrei, Mișa îți dă un cal.

— Doamne ferește! Ce i-a mai venit... îngână Oblomov. Ii dai zor cu Goriunovii...

— Ah!... Să ți spun? — zise Volcov, înroșindu-se.

— Spune!

— Nu spui nimănu? Pe cuvântul dumitale? — urmă Volcov, așezându-se lângă el pe divan.

— Dacă vrei...

— Sunt... amoretzat de Lidia, șopti tânărul.

— Bravo! Demult? E nostimă, mi se pare.

— De trei săptămâni! — rosti Volcov oftând din adânc. Iar Mișa e înamorat de Dașenca.

— Care Dașenca?

ciajiilor. Trece apoi în revistă toate felurile de societăți comerciale admise de codul de comerț și insistă asupra formalităților, ce trebuiesc îndeplinite cu ocazia înființării acestor societăți și scoate în evidență îndatoririle membrilor din fiecare gen de societate. La sfârșit conferențiarul rezumă în câteva puncte ideile fundamentale ale celor 2 conferințe fixându-le și în scris pe tablă.

Pe fețele asistenței se observă satisfacția de a cunoaște lucruri de care are atâta nevoie în viață și asta în limba românească, pe care mulți din cei prezenți o vorbesc destul de slab.

După cele două lecții ale dlui prof. I. Babă seria lor a fost reluată pentru seriile de 28 Ianuarie și 1 Februarie de dl prof. Selegian Teodor. Numărul curioșilor de data asta s'a sporit la 35—40 de membri și dl prof. Selegian a vorbit cu multă căldură despre poezia românească. Incepe cu poezia populară și din recitări alese cu mult zel reface în linii generale aproape întreaga istorie a neamului românesc. Inbibați de o cultură cu totul străină spiritului românesc, cei prezenți ascultau acum cu sfîntenie cum se depina firul poveștii neamului nostru din: bocete, colinde, basme, cântece păstorești, doine, hore, cântece haiducești etc. În ochii unui venerabil bătrân luciau mari boabe de mărgăritar izvorite din adâncul unui suflet prin care lacrimau cine știe câte generații de „maistori” români. A fost frumos și când conferențiarul termină prima sa lecție cu spiritul de observație al neamului, fixat în proverbele și zicătorile sale, asistența l-a răsplătit cu frenetice aplauze.

În a doua conferință a tratat despre literatura scrisă începând cu scrierile bisericesti și terminând cu curentul „școalei ardelenne”. A insistat mai ales asupra epocii cronicarilor arătând prin recitări din „predoslovii” rolul ce l-a avut boerimea în dezvoltarea spiritului de unitate națională.

Trece apoi la epoca unirii cu Roma și arată binefacerea culturii apusene prin intermediul Ardelenilor învățați la școlile din Apus. Vorbește cu mult temperament despre învățații pribegi dela Blaj și despre apostolatul lui Gh. Lazar.

A fost ascultat cu mult interes și răsplătit cu multe aplauze.

Oprește-te omule!

Tatăl, fratele, copilul tău, mort în războiu strigă să-l îngrijești mormântul!

Societatea „MORMINTELE EROILOR” se îngrijește în locul tău, dar ca să se îngrijească:

Dă-i bani, cât poți, după puterea ta!

Donațiuni, înscrieri de membri se fac aici la noi. Cere chitanță.

Marea problemă: „Charleston”

Trebuie, vai! s'o înregistrăm și noi!...

În ziarele din capitală se fac, de câteva zile, în mod discret, ecouri, argumentări — destul de subrede — a unei categorii sociale crud lovite de a nu se mai putea expune, în cele mai desmățate și mai triviale atitudini, în localurile publice.

Argumentarea îndurerărilor este și va rămâne subredă, pentru că, oricâtă bunăvoință s'ar depune spre a se afla un temei, în aceste proteste împotriva foarte cuminței măsuri luate de dl general Nicoleanu, acest temei nu se va putea găsi.

Mai mult, el nu va putea fi nici măcar inventat...

Iluzii, firește, nu ne facem: Sigur este, că ordonanța dlui general Nicoleanu, prefectul poliției, nu „va moraliza” nici pe de parte apucăturile personajilor cari, în mișcări epileptiforme — repetate la nesfârșit, ca într'un acces de nebunie furioasă — își aruncă și-si pocnesc picioarele, în largii pantaloni ce par făcuți dintr'un sac tăiat drept în două, după cum nu va moraliza, desigur, nici pe profesioniștii a căror singură îmbrăcăminte este centura rochiei... Aceasta e în afară de îndoială!

Ordonanța însă, va determina pe membrii ambelor categorii să se dedea la un asemenea sport — sau și la altul, dacă vor pofti — acasă la dumnealor.

A vorbi despre „linia esternală” a dansurilor, prohibite atât de târziu, și cari adunau la olaltă pe tinerii — de o eleganță chelnerească — toți vânzători de prin prăvăliile de mărușuri, ca și pe tineretea a căror mică dorință era aceea de a nu ieși din local „nelusotite”, ar fi o ironie pe care nimeni n'are curajul s'o încerce.

Sport?... A susține că practicarea acestor mișcări furioase, cunoscute doar în cazurile de „delirium tremens” se numește sport, înseamnă a ofensa în mod sângeros o întreagă serie de oameni întregi la cap, și mai ales foarte cuviincioși, cari au încercat să stabilească normele întreținerii unei bune sănătăți fizice.

Dispar reuniunile în cari se făcea „operă caritabilă”, operă de „asistență

socială”?... Facem organizatorilor unor asemenea „reuniuni” grația de a tăcea asupra rosturilor lor și de a nu menționa niciun detaliu. Grația aceasta nu e mică, și organizatorii au, în adevăr, toate motivele să ne fie recunoscători.

Un singur argument ar părea că mai rămânea de formulat: Cică patro-

nii localurilor de noapte, cari nu trăi fără dans, trebuie să vândă aceluia litru de cel mai prost vin cu cel puțin 350 lei, și o cafea cu cel puțin 45 lei, că altfel dau faliment, neputând plăti taxele de curând impuse.

Răspunsul oamenilor de omenie este unul singur și e foarte simplu... Ei, știți... Să rămână atâtea câte sunt deschise noi!

Guvernul se îngrijește de Moți

Ministerul Agriculturii și a Domeniilor a delegat un funcționar superior să se deplaseze și să constate, prin ce modalități s'ar putea face o îmbunătățire a sortii bieților Moți, asigurându-li-se un venit permanent și frumos prin înființarea a mai multe fabrici de jucării, în județele Hunedoara și Turda.

Inițiativa cât este de frumoasă și nobilă atât este de ușoară în realizare și prin faptul că, moșii noștri sunt artiști la lemnului și că, în țară, barem lemn au îndeajuns!

În zilele acestea a plecat la

Nürnberg spre a studia această industrie casnică ca urmând după reînnoirea d-sale, să se deschidă școli și cursuri pregătitoare, susținute de Stat, unde moșii vor putea însuși această meserie frumoasă și că va asigura un câștig pentru frații moșieri mult încercați.

Ministerul susamintit va procura mașinile și accesoriile necesare în acest scop, cari vor fi distribuite elevilor dela cursurile și școlile de pregătire, în mod gratuit, după ce au terminat cursul.

Mișcarea războinică din Rusia

— Conducătorii sovietici caută să motiveze înarmările Rusiei. — Declarațiile lui Karol Radek —

Riga. — Presa sovietică continuă să alarmeze populația, că „Rusia se află în ajunul unui mare război ce l-ar pregăti Anglia cu concursul statelor dintre Baltică și Marea Neagră. Cu chestiunea unei intervențiuni contra Sovietelor se ocupă mereu Karel Radek, care vede în Anglia dușmanul cel mai neîmpăcat al Uniunii sovietice. El se referă și la politica statelor vecine și începe în primul rând cu Polonia. Radek afirmă că burghezia poloneză n'are scopuri economice care s'o silească la un război contra Rusiei sovietice. Clasa moșierilor polonezi este numai parțial interesată într'un astfel de război. Ar fi o mare greșală — zice Karel Radek — dacă ne-am lăsa convinși de glasul liniștit al presei poloneze, care vorbește neobiceiului de pacinic despre raporturile polono-sovietice. Aci se știe că elementul, care va reține Polonia, este Germania. Radek primește situația din Germania cu mult optimism. El crede că Germania se consolidează cu o viteză extraordinară și spune că paralel cu acest progres va fi nevoită și Polonia să țină seamă de Germania. Diplomația engleză caută cu orice preț să aplaneze diferendul polono-german, dar această diplomație n'a reușit încă să creeze un bloc polono-german. De aceea și politica poloneză este deocamdată îndreptată contra Germaniei.

Raporturile polono-lituanice se formează după părerea lui Radek, cu amestecul Angliei. „Dacă vom urmări

evenimentele din Lituania vom constata că ele nu sunt rezultatul influenței poloneze, sau al sentimentelor lituaniene, ci rezultatul influenței engleze și a orientăției fasciste lituani spre o ofensivă engleză contra Sovietelor. Radek vorbește apoi despre celelalte state ballice și despre România.

Statele ballice încă nu sunt definitiv legate cu Polonia prin tratate agressive îndreptate contra Rusiei. Atunci când există starea de pace, se mai bine zis, atât timp cât există speranța în conservarea ei, aceste state țin seamă de faptul că piața rusească prezintă o soluție favorabilă pentru crizele lor economice. Dar situația mare, în sfera de operațiuni a tuturor flotei engleze, aceste state, excepția poate a unei singure Finlande într'un moment dat se vor supune voiei Angliei.

După părerea lui Radek, România va coordona politica ei cu cea a Poloniei.

Radek crede că pregătirile ofensivei engleze încă nu sunt încheiate. din Anglia poate să se hotărească la război și chiar atunci când pregătirile ei nu vor fi încă complete.

Pe astfel de teme vorbesc și ceilalți conducători sovietici, cari caută să motiveze pregătirile militare ale Rusiei.

— De unde vii, Oblomov? Nu știi pe Dașenka! Tot orașul și-a eșit din minți — așa dansează. Mă duc cu el la balet; are să arunce un buchet. Trebuie să-l introduc; e timid... abia începe... A-a, d'apoi trebuie să plec după camelii.

— Iacotro o mai iai? Caută-ți de treabă. Vino mai bine la masă: om mai sta de vorbă. Două nenorociri au dat peste mine...

— Nu pot! Dejunez la prințul Tiumenov: au să fie toți Goriunovii și... ea, Lidencia, — adaugă el în șoaptă. Dece ai părăsit pe prinț? Ce familie veselă! Pe picior totu! Dar vilă! Înnoată în flori! Au adăugat o galerie gothică! Vara au să fie dansuri, tablouri vii. Ai să vii?

— Nu, cred că nu via: — Ah, ce familie! Iarna asta, Miercurile, mai puțin de cinzeci de persoane — nu se pomenea... Bă uneori se adunau și până la o sută!

— Doamne păzește! Trebuie să fie o plictiseală infernală!

— Cum se poate? Plictiseală! Cu cât ls mai mulți — cu atât mai vesel.

Venea și Lidia, dar n'o observasem. Și deodată...

„Zadarnic caut să o uit și patima prin judecată s'o înving...”

Începu el să cânte și, uitând totul, se infundă într'un fotoliu. Dar sări îndată și începu să-și șteargă praful de pe haine.

— Ce praf e la dumneata aici, pretutindeni!

— Tot Zachar, — se plânse Oblomov.

— Dar trebuie să plec, — zise Volcov. După camelii pentru buchetul lui Mișa. Au revoir.

— Vino deseară la cină, după balet: îmi povestești ce-a mai fost pe acolo, — îl poftea Oblomov.

— Nu pot, am dat cuvânt familiei Mussinschii: e ziua lor azi. Hai și dumneata. Vrei să te prezint?

— Nu, ce să caut?

— La Mussinschii? Dar bine, acolo vine jumătate din oraș. Cum — ce să cauți?... E o casă unde se vorbește despre toate...

— Tocmai aici e plictiseala, că se vorbește despre toate — sise Oblomov.

— Atunci vizitează familia Mezdroi, — îl întrerupse Volcov: — acolo numai despre una se vorbește, — despre arta atâtea auzi: școala venețiană, Beethoven și Bach, Leonardo da Vinci...

— Veșnic una și una — ce plictiseală! Niște pedanți, probabil, — adăugă Oblomov căscând.

— Pe dumneata nimic nu te mulțumește. Puține familii sunt? Toate au zile: la Savini se dejunază Joile, la Maciaș Vinerile, la Veaznicovi Duminecile, la Tiumenov Miercurile. Mi s'ocupate toate zilele! — încheie Volcov cu ochii radioși.

— Și nu ți-i lene să te trambalezi în toate zilele?

— Lene Dece lene? O plăcere! — rosti Volcov, fără grijă. Dimineața citești: trebuie să fii în curent cu toate, să știi noutățile. Slava Domnului, la slujba mea n'am nevoie să fiu la birou. Numai de două ori pe săptămână mai stau, mai dejunnez la general, apoi

pleci cu vizitele pe unde n'ai fost destul mult; încolo... Vre'o actriță nouă când la teatru rus, când la cel francez... Iacă vine opera. Mă abonez! Nu acum sunt înarmat... Începe vara! Lui Mișa i-au făgăduit un concediu! Plecăm la ei, la țară, pe vre'o lună — pentru variație. Acolo vânătoarea. Aci Au niște vecini admirabili. Baluere champetres... Plimbări cu Lidia prior zăvoaie, plimbări cu barca, culegerea flori... Ah! Și tânărul sări de bucurie! Dar e timpul. La revedere, — rosti Volcov umblând zadarnic să se vadă în oglinda prăfuită a lui Oblomov. — Ce te grăbești. — Îl reținea Oblomov; — vroiam să vorbesc cu dumneata despre niște afaceri.

— Pardon, n'am când. — se grăbea Volcov: — alădată. Nu vrei să mă înștiințezi stridii cu mine? Îmi poartă vestești atunci. Mergem? Face cinul Mișa.

(„Viața Românească”) id

(Va urma)

INFORMATIUNI

Donațiuni pentru mormintele erolor

DI Valeriu Mairovits, reprezentantul asociației cercului gospodinelor din Arad, în urma rugămintei lansate către oamenii de bine, prin ziarul nostru, înveioit a dona suma de Lei 1000 (mii), pentru fondul „Mormintele erolor”, cerând să fie înscris ca membru fondator.

Exprimăm mulțumirile noastre mari-șosului donator. Suma donată până în prezent; lei 10 (două mii).

Inscrierile și donațiunile se primesc la redacția ziarului, Str. Românul Nr. 10, între orele 9—1 a. m. și 3—6 p. m. precum și trimise prin mandat postal.

Un mare fabricant român din Arad fiind „foarte ocupat” nu mai cetește ziar românesc

Cu mâhnire sufletească și într-adărmușii, am celit adresa unui român mare fabricant de mașini, șuruburi, industrie metalurgică din Arad, trimisă redacției noastre, în care, spre scăpa de micul obol, ce dădorează la ce român a contribui pentru interesul cultural și social a românilor din județ și orașul Arad, — într’alte rânduri așteptă cu argument sau scuza că, foarte ocupat și din cauza aceasta nu mai cetește ziar românesc și că e în criză de numerar!

Ce ziceți românilor, — ori și voi astfel veți face dacă odată deveniți milionari, fabricanți etc!

Drept are dsa., doară-i România are și-i sigur că e așa, — ce ne mai avem de a contribui pentru opere culturale sau sociale!

„Reun. Fem. române din Arad

multumește călduros Primei fabri-ricane „Astra” pentru donațiunea de mii lei. Asemeni și dlui Emil C. director exec. al „Asociației Industriștilor de mobile” pentru suma de 300, ca rescumpărarea biletului, imediat fiind a participa la balul „Reun. Fem. române” din 29 Ianuarie.

Un șef al comuniștilor din Arad arestat pentru atentat la putoare

Un anume Baga János, care se pretinde a fi unul dintre cei mai devotăți apostoli ai comunismului, în care voiesc a reedifica lumea (a Rusia), azi dimineață la denunțul nărilor R. I. și H. I. din Arad, a fost deținut de autoritățile polițienești.

Tinerii amintiți mai sus au fost în-șiși ieri seara de acest Baga la câte un pahar de vin. Azi noapte s’au mai dus și la Crucea Albă iar de acolo s’au dus cu toții la locuința lui. Ici Baga a introdus în paharele tinerilor o materie amețitoare (probabil morfină) și profitând de înconștiența lor a încercat a-i viola cu forța.

Morfina nu a avut efectul dorit și tinerii văzându-se în pericol de a fi astfel rușiți din partea unui astfel de om animal, au putut scăpa și prezentându-se la Prefectura Poliției au declarat cazul domnului director de poliție Iancu.

S’a dispus imediat arestarea lui Baga pentru crima de atentat la putoare și de sigur că-și va primi săla-șul cuvenit.

Amintim autorităților că acest individ periculos a mai încercat aseme-nea fapte scârboase și cu alte persoane; deci merita a fi recomandat atenția celor cari vor judeca fapta.

Consiliul eparhial ort. român din Arad

s’a întrunit Joi în 10 Februarie a. c. în sesiunea plenară Cu aceasta ocazie sau luat dispoziții pentru alegerea deputaților la adunarea eparhială. Data alegerilor s’a fixat pentru preoți pe ziua de 22 Martie a. c. iar pentru mireni pe ziua de 27 Martie respectiv 3 Aprilie în parohiile vacante.

Necrolog

Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința rudeniilor și cunoscuților că prea iubită noastră soție, fiică, soră, cumnată și mătușă Iulchița Fildman născută Popescu soție de primpretor în Beliu (jud. Bihor), a trecut la cele vecinice, după lungi și grele suferințe, Joi, în 10 Februarie 1927, în etate de 50 ani și al 33 lea an de căsătorie, dându-și nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământești ale scumpei noastre răposate se vor transporta la casa familiară, în comuna natală, Căvâșin-Podgoria (jud. Arad), unde se va înmormânta, la 12 Februarie a. c. ora 1 d. m. Dormi în pace suflet nobil! Arad, (Sanatorul Pozsgay), la 10 Februarie 1927. Alexandru Fildan soț, văd Porfirie Popescu mamă, Ioan Popescu paroh, frate și soția, Anghelina Porfirie, Sever, Felicia nepoți.

Corpurile legiuitoare

Camera

În sesiunea de azi a Camerei dl. Brătianu, cere tranșarea favorabilă a chestiunii valutare a studenților, dl. Simăleanu interpelează într’o chestie de arendare a unei păduri. Dl. Haneș întreabă că, de ce s’a dat Teatrului Adrian Maniu 10 milioane lei, pe când Teatrului Național nu-i s’a dat nici un ajutor.

Dl. ministru Vasile Goldiș a răspuns zicând că, se va îngriji ca, și Teatrul Național să primească subvenția cuvenită.

Un deputat ungur, protestează în contra faptului, că se impune cu forța cumpărarea revistei Camerei.

În continuare se votează proiectul pentru înființarea unei școli de horticultură la Turnul-Severin.

Camera primește și aprobă votând 6 și jum. milioane împrumut pentru Ministerul de Comunicații, a se achita turnătoriei din Oradea-Mare unde CFR dădorează.

Se aprobă proiectul cu împrumutul de 20 milioane lei, pentru construirea conductiei de petrol la Constanța.

Se modifică art. 148 a legii Ref. Agrare și se votează ratificarea convențiunii P. T. T. din Stockholm.

Dl. Deleanu inginer, ce ministrului

Spectacolele zilei

Teatrul orașenesc.

Sâmbătă d. m. la orele 3 jum.: »Prințesa circului« operetă. Seara la orele 8 »Unul câte unul, domnilor« comedie.

Duminică d. m. la orele 2 jum. »Scumpa mea bombonică« operetă. Prețuri reduse. La orele 7 »Unul câte unul, domnilor«. La orele 9 seara reprezentație românească.

Cinema Apollo.

Joi: »Moderna Dubary«, dramă în rolul principal cu vestita artistă Maria Corda.

Începutul reprezentațiilor la orele 4 și jum., 6, 7 jum. și 9.

Cinema Urania.

»Cezar, calul sălbatec«.

Începutul reprezentațiilor la orele 4 jum., 6, 7 jum. și 9.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. : serviciu punctual.

de Finanțe modificarea procedurii la încassarea taxei l la sută asupra impozitului pe circulație.

S’a votat proiectul de lege a stării civile

În sesiunea de azi a camerei s’a votat fără obiecțiuni proiectul de lege în baza cărei atribuția de ofițer al stării civile se ia dela primăriile comunelor rurale.

Dl. senator Mureșanu cere să se trimită o comisie de a ancheta la primăria din Turda, spre a se stabili impozitele fabricilor de acolo.

Dl. ministru Lupaș depune proiectul pentru înființarea instituției „Asistența Socială” și apoi continuă la discuția proiectului referitor la Camerele de muncă.

Dl. Tancred Constantinescu critică proiectul zicând că Camera muncitorilor și a patronilor bazat pe paritate nu are putere vitală, deoarece Camerele de muncă nu pot avea ca membrii, decât pe muncitori pe cum este aceasta chiar și în străinătate.

Dl. Murgușeanu, care a expus acest proiect răspunde criticii zicând că proiectul acesta, trebuie să se valorifice, trecând chiar și peste considerațiunile de ordin social și de clase sociale.

ULTIMA ORA

Sosirea prințului Wilhelm de Hohenzollern

București. — Azi dimineața la orele 10 a sosit în gara Cătroceni fratele M. S. Regelui, Wilhelm de Hohenzollern, fiind așteptat de întreaga Curte regală, membrii guvernului în frunte cu general Averescu, dl. Ionel Brătianu, Duca, ambasadorul german din București etc.

Revederea fraților a fost foarte emoționată, s’au îmbrățișat lăcrămând. După obișnuitele ceremonii au fost prezentați membrii guvernului și cei prezenți și apoi familia regală împreună cu oas-

pele a plecat la Palatul Cătroceni. Prințul Wilhelm va fi mai o lună oaspele familiei Regale.

Vaporul Impăratul Traian va fi salvat totuși

București. — Încetând furtuna pe Marea Neagră se speră salvarea vaporului Impăratul Traian. Și vaporul Durostor va fi salvat, mai ales că a suferit ușoare avarieri.

Bilanțul Băncii Naționale

București. — Banca Națională a României și-a publicat bilanțul din anul 1926, de unde reiese că venitul curat se urcă la lei 546.152.076.

Dela prefectura poliției Arad

— Ordonanță —

Noi, Prefectul Județului Arad și prefectul poliției orașului Arad.

Având în vedere, că din cererile pentru autorizațiuni de petreceri etc., ce ni-se înaintează, rezultă, că locuitorii orașului Arad sunt absolut desorientați în ce privește autoritatea, cărora urmează a se adresa în aceste chestiuni.

Având în vedere, că în asemenea condițiuni locuitorii nu pot fi satisfăcuți la timp și totodată birourile sunt puse în situația de a face lucrările inutile, îngreunând astfel bunul mers al serviciului.

Având în vedere, că astfel fiind, urmează a se fixa și publica din nou normele, ce trebuiesc avute în vedere de locuitori.

Având în vedere, că în baza alin. a), din ordonanța Nr. 3 din Iulie 1923 a Comandantului Corpului 7 Armată, autorizațiunile de întruniri și petreceri publice pentru comunele din județ se dau de prefectul județului, iar în orașe din partea prefectului județului său de prefectul poliției,

în baza suscitătei ordonanțe

ORDONĂM:

Art. I. Toate cererile pentru autorizațiuni, pentru petreceri publice, serbări culturale, etc., pe teritoriul municipiului Arad, fie că se dă aceasta autorizație din partea prefecturii cu avizul diviziei, fie că să dă din partea diviziei cu avizul autorităților administrative, se vor înainta prefecturii poliției și nu prefecturii județului.

Art. II. În ce privește cererile pentru autorizațiuni pentru întruniri politice sau de alt caracter, acelea vor fi înaintate numai dlui prefect al județului Arad, atât pentru municipiu, cât și pentru comunele din județ, singur în drept a-și da avizul în aceasta privință.

Odată dat avizul se vor înainta Diviziei I-a Cavalerie.

Art. III. Prezenta ordonanță pentru știință se comunică Comandamentului Div. I. Cav. Serviciului de Siguranță, primăriei municipiului Arad și se va insera prin ziarele locale.

Prefectul jud. Arad:

Boneu.

Prefectul poliției munic. Arad: Mușiu.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Închiderea dela 11 Februarie 1927

Berlin	12322.20
Amsterdam	20807.50
New-York	520.—
Londra	2522.50
Paris	2042.50
Milano	2245.—
Praga	1540.50
Budapesta	9090.—
Belgrad	914.—
București	292.50
Varșovia	58.05
Viena	7327.50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	713.—
Berlin	42.75
Londra	874.—
New-York	180.—
Italia	786.—
Elveția	3470.—
Viena	25.50
Praga	536.—

Valute

Napoleon	720.—
Mărci	42.—
Leva	128.—
Lire otomane	90.—
Lire sterline	875.—
Fr., rancezi	—7 10—
Fr. elvețieni	34 50—

CONVOCARE.

Direcțiunea asocierii comerciale și de consum „FURNICA” conform statutelor convoacă prin aceasta pe Domnii membri la a

IX-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ,

care se va ține în Pecica la 27 Februarie 1927, Duminică la orele 10 înainte de amiază în casa proprie cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Direcțiunii al Comitetului de supraveghere, stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului net
3. Eventuale propuneri.

Pecica, la 6 Februarie 1927 în sedința direcțiunii.

Direcțiunea.

Activ		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1926		Pasiv	
Casa	62739.08	Capital social	46950.00		
Mărfuri	394676.98	Fond de rezervă	50000.00		
Imobil	38000.00	Creditori la mărfuri	187332.55		
Pretenziuni	5684.41	Datorii la ct. crt.	104165.00		
Mobilier	3000.00	Poziții tranzitoare	81078.83		
Efecte publice	5144.00	Fond filantropic	841.23		
		Dividende neridicate	5776.50		
		Profit și pierderi	28101.36		
	509245.47		509245.47		
Debit		Profit și Pierderi la 31 Decembrie.		Credit	
Interese	14904.00	Căstig la mărfuri	153870.71		
Cheltuieli de administrație	95667.07				
Impozite	15198.28				
Profit curat	28101.36				
	153870.71		153870.71		

Direcțiunea:

Dimitrie Ponta m. p. președinte, Ioan Popescu m. p. Stefan Puta m. p.
Gheorghe Ponta m. p. Simeon Pălincaș m. p.

Comitetul de supraveghere:

Verificat și aflat conform cu registrele și realitățile.

Petru Russu m. p. Emanuil Puta m. p. Efrem Moldovan m. p. Ilie Moholea m. p.

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Krón și Vandracssek și-a mutat biroul din Strada Take Ionescu (fost Sárossy-ucca) Nr. 7/a, în Strada Le. Av. Sava Nr. 9 (fost Kiss-u.). 536

În toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unsoare, clisă, tofelul de cârnuri proaspete la 480

Șumandan Gheorghe și Fiul
Bulev. Regele Ferdinand No. 52.
Cer sprijinul Onor. public românesc!

Haine (blouse) croșetate,
veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispensabile) se capătă pe lângă prețuri convenabile la **SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6. Arad. 245**

BECURILE uzate pe lângă suptărituri le schimbăm cu nouă, sticle și obiecte de porțelan spartă le lipim special, cadre pentru tablouri și lucrări de sticlărie pe lângă prețuri ieftine la sticlăria **SCHWARCZ Arad, lângă biserica izraelită. 484**

Aducem la cunoștința proprietarilor și acelor pe cari îi interesează tractorul **FORDSON**, că începând cu data de 14 Febr. începem un nou

Curs FORDSON

fără nici o taxă, la care ne vom ocupa exclusiv numai cu m. pularea și țineră în bună stare a tractoarelor **FORDSON**. Însușiri de admitere se primesc numai la

Întreținerea de Mașini și Automobile, Arad
Calea Radnei Nr. 37—39. 581

KNAPP

vopsește și curăță haine. — Atelierul în Arad, Str. Episcopul Radu 10. — Loc pentru strângerea hainelor în Arad, Str. Brătianu 11. În edificiul Băncii Agrare Timișană. 271

Reclama

este sufletul
comerciului!

Dacă aveți nevoie de

ANUNT

modern, eficient, cercetați Administrația

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românei Nr. 6.

Griji, Tăticu!

Stofe școlare, metru
Stofă școlară extra-fină, metru ...
la MUZSAY
vis-a-vis de teatru.

Dacă vrei să deținezi sau să cini ieftin și să conștiincios cauți

hala de vin a viticulturii „Minorit”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No. 2. — Vinurile deschise până la ora 12.

Buchete și cununi ocazionale foarte frumoase, florite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOS**
ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOS numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu nume noi folosesc nume fals.

Atelierul de broderii, țesături și cusături al doamnei **Cristina Sbau**
Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confectionează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimăriile modele pe pânză.

Direcțiunea Uzinelor de Cămin a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaze fierbinți, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace iernă, încălzi, pregăti mâncări, a călea rufe și a ne scărda. În cazuri necesare și montările le execută a pe rate și pe prețuri deosebite.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. publicului care privesc comenzile etc.

Imprimeria Județului S. A.
Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot solul de tipărituri aparținând tuturor artelor tipografice. — Depozit de imprimări
:: primare secretariale și advocaționale.